

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

CYRIL A METODĚJ

ŽIVOTNÍ OSUDY BRATRŮ DO PŘÍCHODU NA VELKOU MORAVU

Materiál je součástí projektu „Světová výročí UNESCO jako prostředek k posílení gramotností středoškolské mládeže“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního, středního a základního uměleckého vzdělávání v roce 2013“ spolufinancován MŠMT.

ZDROJE INFORMACÍ

- Informace o obou bratřích pocházejí z **legend, Života Konstatinova a Života Metodějova**.
- Autory legend byli jistě **žáci** obou mužů. Pro Život Konstantinův mohl Metoděj podat zásadní informace.
- Legendy na sebe svým způsobem navazují, i když se v Životě Metodějově stručně připomíná světcův původ a dřívější kariéra, společná léta byly již vylíčeny v životopise jeho bratra.
- „Oba Životy nejsou v žádném případě typickými raně středověkými legendami. Jde spíše o **životopisy s apologetickým nábojem**“, jak praví současný historik Libor Jan v článku „Příběh intelektu a víry v Boha (In: Dějiny a současnost, 5/2013).“

METODĚJ

- (původně Michael) se narodil v **Soluni** (řecky Thessaloniké), druhém největším městě byzantské říše, asi v rozmezí let **813-815** jako nejstarší bratr Konstantina.
- Metoděj byl předurčen stát se nástupcem svého **otce Lva**, což byl významný vojenský důstojník (drungarios) a úředník.
- Proto vystudoval **práva** a stal se krátce **správcem** provincie na území Makedonie.
- Nelíbily se mu byzantské zásahy proti Slovanům, proto raději vstoupil do **kláštera** Polychron v Malé Asii, kde mu přidělili jméno Metoděj, a stal se opatem. Zde se setkal i s bratrem Konstantinem a zde se také připravovali na misii na Moravu.

KONSTANTIN (CYRIL)

- zvaný "**filozof**"- se narodil v rozmezí asi 826/827/828, jako nejmladší ze 7 dětí.
- Na přímlovu logotheta Theoktista (prvního ministra) byl přijat na **studia** do Konstantinopole, kde se vzdělával na tamní císařské **univerzitě** v gramatice, geometrii, dialektice a dalších oborech.
- Díky své **píli** a **nadání** získal brzy jedinečné vzdělání. Po studiích krátce působil jako knihovník konstantinopolského patriarchy a pak odešel do kláštera na březích Bosporu.

KONSTANTIN (CYRIL)

- Asi kolem roku 850 přijal místo profesora filozofie na univerzitě (místo bývalého učitele Fótia, který odešel do císařské kanceláře).
- Zde zřejmě získal Konstantin přezvisko „**Filozof**“. Jeho vzdělanost mu otevřela cestu k velkým posláním a císařskému dvoru.
- Tam se mu stal ochráncem dokonce samotný patriarcha [Fótios](#).
- Roku 855/6 (ve věku pouhých dvaceti čtyř let) podnikl Konstantin **cestu do Samary**, aby vedl diskusi o křesťanství **s arabskými učiteli**.

KONSTANTIN (CYRIL)

- Důležitou událostí v dějinách Byzance ale i v životě bratří bylo zvolení Fótia patriarchou.
- Roku 861/2 spolu s bratrem Metodějem byli pověřeni poselstvím k [Chazarům](#), turkickému kmeni sídlícímu mezi dolními toky Volhy a Donu.
- Od této doby se osudy obou bratrů budou velice proplétat. Zde našli **ostatky** 4. římského **biskupa sv. Klimenta**, a ty pak přinesli papeži do Říma, když obhajovali staroslověnskou liturgii.

SITUACE NA VELKÉ MORAVĚ

- 846 vpád východofranských vojsk v čele s [Ludvíkem Němcem](#) na Velkou Moravu.
- Kníže Mojmir byl zřejmě zabit a Ludvík určil jako nástupce [Rostislava](#). Ten se rychle rozkoukal a stal se z něj sebevědomý vladař.
- Rostislav vyhání západní kněží a poráží franská vojska (asi r. 850).
- Dokonce vysílá roku 860 nebo 861 k papeži [Mikuláši](#) poselství se žádostí zřídit na Moravě **nezávislou** církevní **diecézi** na bavorském episkopátu v Pasově.
- Papež žádost odmítl z důvodu?

ROSTISLAVOVA ŽÁDOST DO BYZANCE

- Proto se Rostislav obrátil do daleké Byzance na císaře [Michala III.](#) sídlícího v Konstantinopoli.
- Ten jistě jako pragmaticky uvažující vládce viděl v misii na Moravě **možnost rozšíření vlivu Byzance** do střední Evropy a oslabení vlivu římského papeže. Proto zřejmě vyhověl Rostislavově prosbě.
- A ne náhodou byli povoláni k misii ti **nejzkušenější** misionáři – Konstantin a Metoděj.

ZDROJ: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0e/Michael_iii.jpg

V LEGENDÁCH SE PÍŠE:

“Rostislav, kníže moravský, z vnuknutí božího a po úradě se svými knížaty a s Moravany vypravil poselství k císaři Michaelovi, v němž pravil: "Náš lid se odřekl pohanství a drží se křesťanského zákona, ale nemáme takového učitele, který by nám pravou křesťanskou víru vyložil, aby též jiné kraje nás napodobily. Pošli nám tedy, pane, takového biskupa a učitele, neboť od vás se vždy dobrý zákon šíří do všech krajů." Císař shromáždil poradní sbor a povolal Konstantina filosofa, sdělil mu tuto věc a pravil: "Vím, filosofe, žes unaven, ale je třeba, abys tam šel, neboť tuto věc nemůže nikdo vykonat tak jako ty."

(In: "Život sv. Konstantina-Cyrila", ed. Jaroslav Kolár, in Středověké legendy o českých světcích, Praha 1998, s.35-36)

BYZANC ROKU 867

ZDROJ: http://www.palba.cz/forumfoto/albums/userpics/11841/Byzanc_rok_867.JPG

KONSTANTIN A METODĚJ

SHRNUTÍ – KNÍŽE ROSTISLAV

- 846-870
- Dosazen Franky
x odboj proti Frankům
- Snaha o církevní samostatnost
- Žádost k papeži a k císaři do Byzance
- 863 příchod Konstantina a Metoděje

PŘÍPRAVY NA CESTU

- V legendě o svatém Metodějovi se píše o přípravě na misijní cestu: „*A tehdy zjevil Bůh filozofovi slovanské knihy. A on ihned sestrojil písmena a zhotovil překlad a vydal se na cestu na Moravu.*“
- Konstantin na základě jazyka, kterým mluvili Slované v okolí řecké Soluně, vytvořil s použitím písmen z řečtiny a hebrejštiny tzv. [hlaholici](#) a do staroslověnštiny přeložil části evangelií, liturgické texty i soudní zákoníky. Právě ty představovaly první psané právní normy. Staroslověnština se stala po řečtině a latině třetím liturgickým jazykem křesťanů.

HLAHOLICE

Hláška	†	⌘	∇	ℓ	ℓ	ƒ	⌘	∇	∇	∇
Název	AzB	Buky	Vědi	HlaholB	Dobro	JestB	Živěte	Dzelo	Zemlja	Iže
	A	B	V	H	D	Ě	Ž	DZ	Z	I
Klávesa	a	b	v	h	d	e	ž	x	z	i

Hláška	⌘	ℓ	ℓ	ℓ	ℓ	ℓ	ℓ	ℓ	ℓ	ℓ
Název	Ji	Děrv	Kako	Ljudje	Myslite	NašB	On	Pokoj	Rbci	Slovo
Hláška	J	Ď	K	L	M	N	O	P	R	S
Klávesa	j	ř	k	l	m	n	o	p	r	s

Hláška	∇	∇	∇	∇	∇	∇	∇	∇	∇	∇
Název	TvrBdo	UkB	FertB	ChěrB	OtB	Fita	Ci	ČrbvB	Ša	Yžica
Hláška	T	U	F	CH	O	F	C	Č	Š	Y
Klávesa	t	u	f	g	q	w	c	č	š	ů

Hláška	∇	∇	∇	∇	∇	∇	∇	∇	∇	∇
Název	tvrdý jer	jerY	měkký jer	JAť	JU	OnsB	JO _{nsB}	JE _{nsB}	EnB	ŠTa
Hláška	Ť	Y	Ĭ	JA	JU	O _n	JO _n	JE _n	E _n	ŠT
Klávesa	ý	y	í	á	ú	=	§	ě	é	+

Ostatní znaky

Znak	,	.	-	.			:	_
Klávesa	,	.	-	;)	(:	_

OPAKOVÁNÍ

1. Z JAKÉ RODINY BRATŘI POCHÁZELI?
2. JAKÉHO VZDĚLÁNÍ DOSÁHLI?
3. KDO VLÁDL NA VELKÉ MORAVĚ PO ROCE 846?
4. SE KTEROU MOCNOU ŘÍŠÍ JSME SOUSEDILI?
5. PROČ NÁŠ KNÍŽE POSLAL POSELSTVÍ NEJPRVE K PAPEŽI A POTOM DO BYZANCE?
6. PROČ BYLI VYBRÁNI PRÁVĚ SOLUŇŠTÍ BRATŘI?
7. JAK SE BRATŘI VYBAVILI NA MISIJNÍ CESTU?